

El congrés d'esperanto de Barcelona del 1909

S'hi van aplegar 1.500 persones i va ser el punt de partida de l'esperantisme organitzat a Barcelona

Sergi Hernández | dijous, 1 de juliol del 2021, a les 10.42

Entre el 5 i l'11 de setembre del 1909 es va organitzar a Barcelona el cinquè **Congrés Internacional d'Esperanto**. La trobada, anomenada *Universala Kongreso de Esperanto*, es va fer al desaparegut Palau de les Belles Arts, al carrer de Pujades.

Una llengua nova d'enteniment i pau

Als voltants del 1887, L. L. Zamenhof, un estudiant de medicina de la Polònia actual, es va proposar crear una nova llengua per ajudar a mitigar els conflictes entre nacions. Zamenhof havia observat que a la seva ciutat, Vialistok, hi convivien jueus, polonesos, russos, bielorrussos i alemanys, i malgrat tenir entre ells moltes coses en comú, no s'entien per la llengua. En aquella època, l'anglès era la llengua dels negocis; el francès, la de la diplomàcia; l'alemany, vinculat a la ciència i, el rus, però cap idioma era hegemònic. D'aquesta manera, **Zamenhof va crear l'esperanto**.

El congrés de Barcelona

El primer Congrès Internacional d'Esperanto s'havia fet el 1905 al nord de França. Allà es va decidir organitzar un congrés anual a un país diferent cada any. **L'edició de Barcelona va ser la cinquena. Es va fer entre el 5 i l'11 de setembre**, dos mesos després de **la Setmana Tràgica**. **Hi van assistir 1.500 persones de 30 països diferents, entre elles el doctor Zamenhof**.

Els fets de la Setmana Tràgica i l'estat de setge amb la prohibició de manifestacions, encara vigent, van generar dubtes entre els assistents. Però tots els actes de la trobada van tenir un permís especial, com les competicions de ciclisme i futbol o una excursió al Tibidabo. També **es va fer un simulacre d'accident al Parc de la Ciutadella organitzat per la Creu Roja**. Per entendre aquest acte cal tenir en compte que, en aquella època, Europa ja preveia la possibilitat d'un enfrontament armat a gran escala, com ho va ser la Primera Guerra Mundial. **Els esperantistes volien provar l'eficiència de la nova llengua per al millor enteniment de sanitaris i ferits de diferents estats en cas de guerra**.

Cremis internacionals esperantistes

Gremis internacionals esperantistes

En els congressos d'esperanto hi havia reunions paral·les per sectors i oficis. Es reunien, per exemple, els metges esperantistes, els farmacèutics, els ferroviaris, els vegetarians, etc. Moltes vegades, com en el cas dels ferroviaris o els vegetarians, per exemple, no existia encara una associació internacional. Per tant, si un membre d'aquests col·lectius volia estar en contacte amb altres membres del gremi a escala internacional, s'havia de fer esperantista.

Després del congrés de Barcelona, es va crear la Federació Catalana d'Esperanto.

Les primeres passes de l'esperanto a Barcelona

Present i futur de l'esperanto

L'esperanto va néixer com una llengua de pau i d'enteniment, clarament pacifista, per això tant Hitler com Stalin van perseguir i van intentar exterminar el moviment. **Avui, l'esperanto segueix sent una llengua viva** i, amb l'aparició de les noves tecnologies associades a internet, sembla que ha revifat. A Catalunya segueix existint un moviment fort i hi ha l'Associació Catalana d'Esperanto, hereva de la primera federació. **L'any 2019, va tenir lloc a Barcelona el congrés anual de l'Associació Mundial Anacional, que agrupa els esperantistes d'esquerres.**

Ho va explicar **Xavi Alcalde**, membre de l'Associació Catalana d'Esperanto, en aquest capítol del 'Va passar aquí'.